

Til kontrollutvalget i Leirfjord kommune

Sandnessjøen 15.09.2023

Saksbehandler:
Sekretariatsleder
Tobias Langseth

SAK 11/2023: UNDERSØKELSE AV INVESTERINGSPROSJEKT [RAPPORT]

1: Innledning og bakgrunn

Revisjon Midt-Norge har på oppdrag fra kontrollutvalget gjennomført undersøkelsen «Undersøkelse om investeringsprosjekt – servicebygg og tilhørende anlegg» og oversendt endelig rapport datert 11. september 2023.

Foreløpig rapport har blitt sendt på høring til kommedirektøren. Jf. rapportens avsnitt 1.4 [side 7].

I forbindelse med bestillingsprosessen ble følgende tema skissert som aktuelle:

1. Sammendrag av fakta og saksbehandling [tidslinje]
2. Etterlevelse av investeringsreglement
3. Etterlevelse av kommunelovens økonomibestemmelser
4. Anvendelse av hasteparagraf – kommuneloven § 11-8
5. Forklaringene på kostnadsøkningen fra 2 til 5,5 millioner kroner
6. Overordnet vurdering av prosjektstyring og rapportering
7. Andre problemstillinger som etter revisors skjønn fremstår som interessante

2: Kontrollutvalgets oppgaver og rolle

Kontrollutvalgets oppgave er i denne sammenheng å behandle rapporten, og rapportere til kommunestyret om at revisjonsprosjektet er gjennomført samt hvilke resultat arbeidet har gitt. Jf. følgende bestemmelse i kommuneloven:

§ 23-5. Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.

Undersøkelser faller utenfor virkeområdet for bestemmelsene i forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 4 og 5 – som gjelder behandling og rapportering av gjennomført forvaltningsrevisjon.

3: Sammenfattende vurdering fra revisors side

Jf. rapportens kapittel 7 [side 27].

Etter revisors vurdering lider saksbehandlingen og prosjektstyringen av vesentlige feil og mangler:

- Konseptet og avtalen om et samarbeid med HKV om ladestasjon og servicebygg ble ikke behandlet av folkevalgt organ.
- Kommunestyret fikk et mangelfullt skriftlig beslutningsgrunnlag under budsjettbehandlingen. Bevilgningsforslaget var ikke forenlig med kommunelovens krav til realistisk budsjett, og kravene i kommunens investeringsreglement om realistiske kostnadsoverslag og tallfesting av driftskonsekvenser ble ikke etterlevd. Usikkerheten ble ikke omtalt.
- Administrasjonen later ikke til å ha gjort noe forsøk på å tilpasse løsningene til bevilgningen under detaljprosjekteringen.
- Formannskapets adgang til å bruke hasteparagrafen var mangelfullt utredet.
- Finansieringsplanen for prosjektet er ikke fullt ut forenlig med lovkrav.

Selv om de prosentvise kostnadsoverskridelsene er svært store, er det etter revisors vurdering ikke snakk om kritisk store beløp for kommuneøkonomien. I tillegg vil revisor understreke at undersøkelsen er avgrenset til saksbehandling og kostnadsstyring, og at budsjettoverskridelser og forsinket fremdrift ikke er ensbetydende med at en investering er mislykket. Dette beror i vel så stor grad på om anlegget løser et problem og gir den tilsiktede nytteeffekt.

4: Sekretariatets vurderinger

Under forutsetning av at sekretariatet oppfatter rapporten korrekt, konkluderer revisor i begrenset grad positivt på de problemstillinger som har vært gjenstand for undersøkelse og vurdering.

5: Annet

Når det gjelder avgrensninger, metodevalg, datagrunnlag m.m. vises det til rapportinnholdet.

Prosjektet vil bli presentert av Revisjon Midt-Norge under møtet.

Av kommuneloven § 23-5 fremgår:

§ 23-5. Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. *I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.*

Utkast til saksfremlegg har i tråd med denne bestemmelsen blitt forelagt kommunedirektøren. Kommunedirektør har en avgitt skriftlig uttalelse til kontrollutvalgets sak. Jf. vedlegg 2.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar rapporten fra undersøkelsen «Undersøkelse om investeringsprosjekt – servicebygg og tilhørende anlegg» avgitt 11.09.2023 til etterretning, og oversender denne til kommunestyret i Leirfjord kommune for videre behandling.

I denne forbindelse uttaler kontrollutvalget følgende:

Temaet for undersøkelsen har vært relevante problemstillinger knyttet til saksbehandling og styring av det aktuelle investeringsprosjektet. Undersøkelsen er gjennomført etter ønske fra kommunestyret selv. Jf. vedtak fra kommunestyrets møte 15. juni 2023.

Så vidt kontrollutvalget skjønner, konkluderer revisor i begrenset grad positivt på de problemstillingene som har vært gjenstand for undersøkelse og vurdering. Utvalget henviser til rapportens innhold for nærmere detaljer.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren merke seg vurderingene i rapporten.

Kontrollutvalget ber videre kommunedirektøren rapportere skriftlig til kontrollutvalget hvordan a) kommunestyrets merknader er fulgt opp og b) hvilke forbedringstiltak som for øvrig er iverksatt.

Frist for kommunedirektørens rapportering til kontrollutvalget settes til 6 måneder etter dato for kommunestyrets behandling av rapporten.

Kontrollutvalgets forslag [innstilling] til kommunestyrevedtak er ut fra dette:

Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets uttalelse.

Kontrollutvalget understreker imidlertid at kommunestyret, som har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet, vurderer både rapporten og kontrollutvalgets uttalelse på fritt grunnlag, og at utvalgets innstilling selvsagt ikke utelukker at kommunestyret har egne merknader. Avslutningsvis bemerkes det fra kontrollutvalgets side at et av hovedformålene med kontrollarbeidet i kommunen er å bidra til læring og kvalitetsforbedring over tid. Utvalgets innfallsvinkel er derfor at eventuelle avvik først og fremst bør betraktes i et systemperspektiv.

Vedlegg –

1: Revisjonsrapport avlagt 11.09.2023

2: Kommunedirektørens uttalelse til kontrollutvalgets sak datert 14.09.2023